

Sitkagreni og sitkabastarður á Vestfjörðum Bs. verkefni Lbhí 2010

- Niðurstöður kvæmarannsókna

- Lifun
- Vöxtur
- Meðalhæð

Næringarástand

- Næringarefni í jarðvegi
- Næringarefni í laufblöðum

Vænleg ræktunarsvæði á Vestfjörðum

- Sumarhiti (trioterm)
- Vindálag
- saltákoma

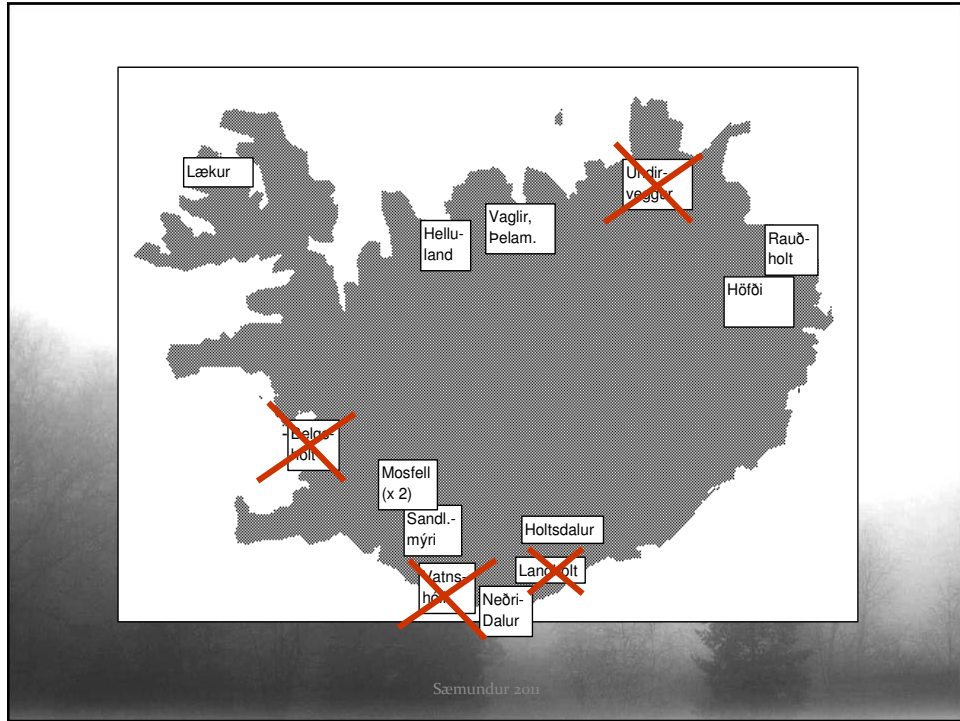
Sæmundur 2011

Kvæmatilraun á Læk í Dýrafirði gróðursett 1996 (1 af 13 á landinu)

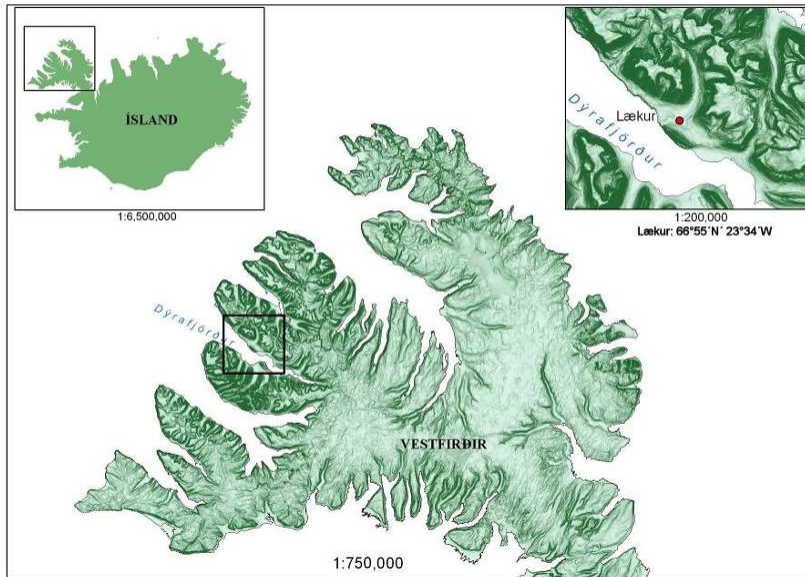
- **Sitkagreni** (*Picea sitcensis*(bong)Carr) **12 kvæmi**
- **Sitkabastarður** (*Picea x lutzii* Litle) **11 kvæmi**
- **Hvítgreni**(*Picea glauca* (Moenech)A.Voss) **1 kvæmi**
- **Blágreni** (*Picea engelmannii* C.Parry) **2 kvæmi**

– Blokkatilraun með 10 endurtekningum.

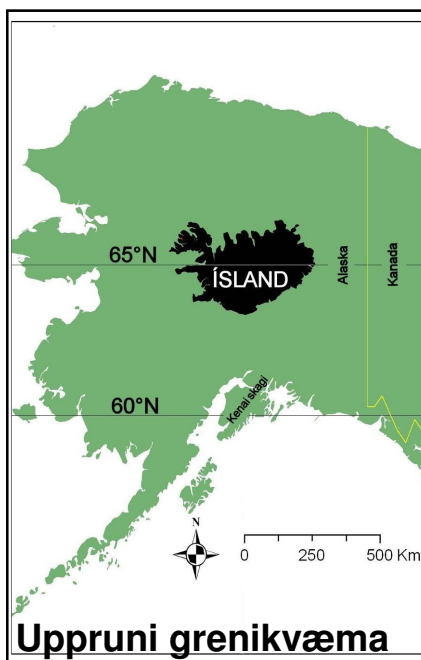
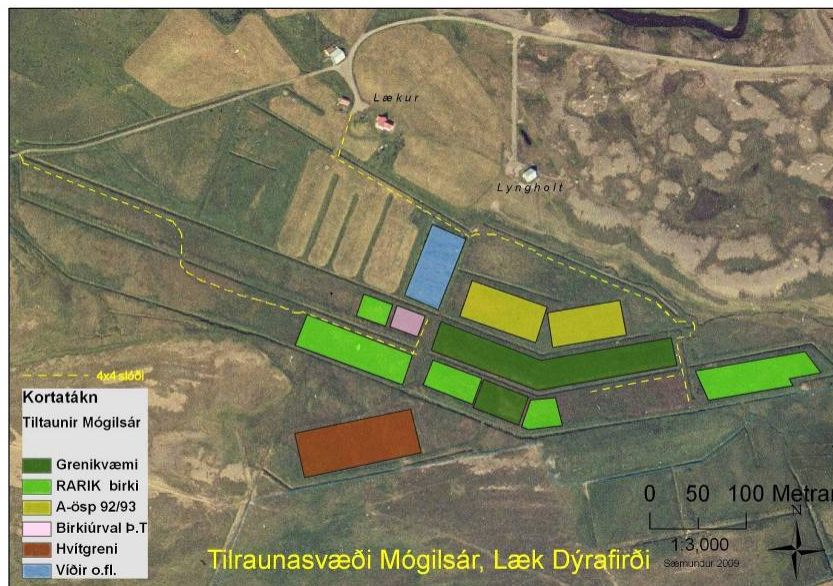
Sæmundur 2011

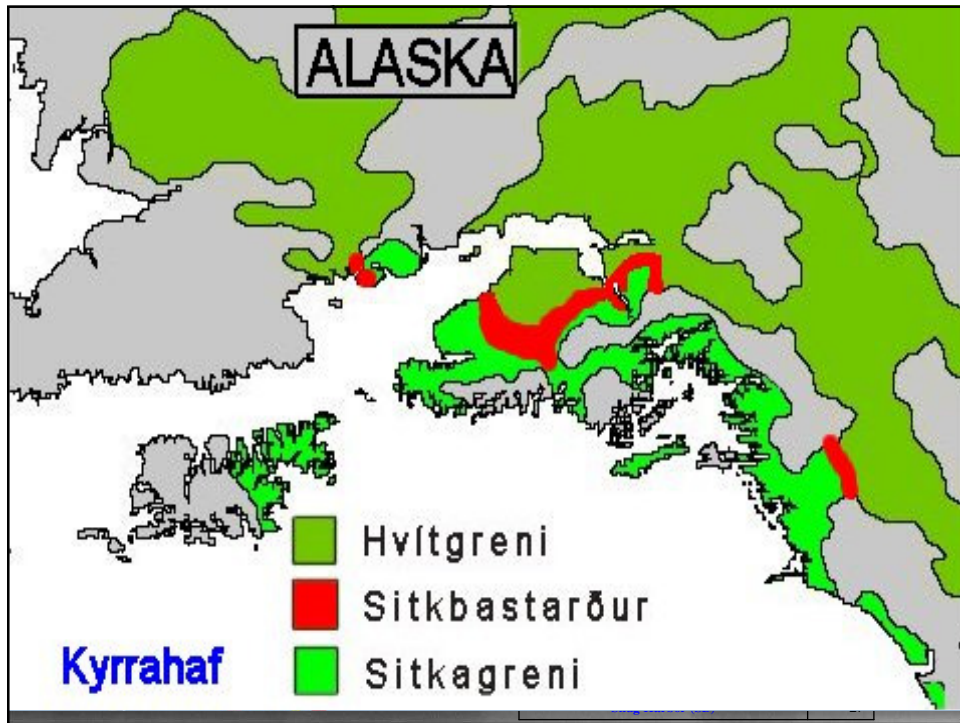
Tilraunastaðurinn:

Tilraunastaðurinn

	nr.
Chiniak (SG)	1
Duck Mountain (SG)	2
Iniskin Bay (SG/SB)	3
Chimitna Bay (SG/SB)	4
Port Chatham (SG)	5
Homer (SG)	6
Nimilchik (HG/SB)	7
Kenai City (HG)	8
Resurrection River (SG)	9
Nash Road (nál.Seward) (SG)	10
Kenai Lake (SB)	11
Cooper Lake (SB/SG)	12
Moose Pass (SB/SG)	13
Hope (SB/SG)	14
Hope Road (SB)	15
Summit Lake (HG/SB)	16
Portage to Girdwood (SG)	17
Knik River (SB)	18
Valdez (SG)	19
Cordova (SG)	20
Dyea, Skagway (SG)	21
Tatiklek (SG)	23
Ártúnsbrekka (SG)	24
Rio Grande, Col. (BG)	25
Bluejoint Mtn., B.C. (BG)	26
Song Harbor (SB)	27

Nánar um tilraunastaðinn

- 66°55' N 23°34' W
- 1,3 km. frá sjó
- 30 m. yfir sjávarmáli
- Framræst mýri 1968
- Undirbúningur: plægt og tætt

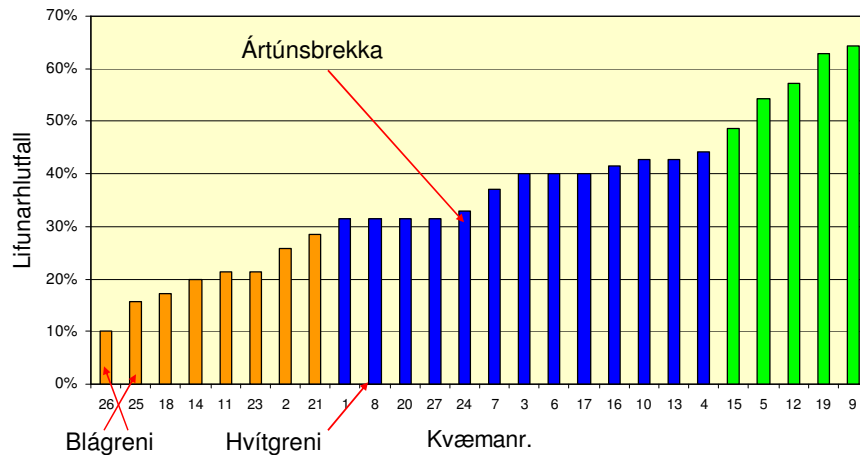
Tilraunin mæld í október 2009

(- hafði áður verið mæld árin 2000 L.J. og 2005 A.S.)

- Hæð haustið 2009
- Sprotalnegd 2009
 - Normandreyfni staðfest með *Saphiro-Wilk* prófi í SAS 9.1 ($p > 0,05$)
 - Niðurstöður fyrir lifun og hæð var metinn með einþátta ferveikagreiningu *One-Way ANOVA* í SAS 9.1 ($p > 0,05$)
 - Marktækni milli einstakra kvæma var metin í SAS 9.1 með *Fisher's Least Significant Difference (LSD)*

Niðurstöður - lifun

Lifunarhlutfall grenikvæma á Læk 2009.
Græn kvæmi eru með marktækt hærri lifun en gul
(Ls-Means, $P < 0,05$)

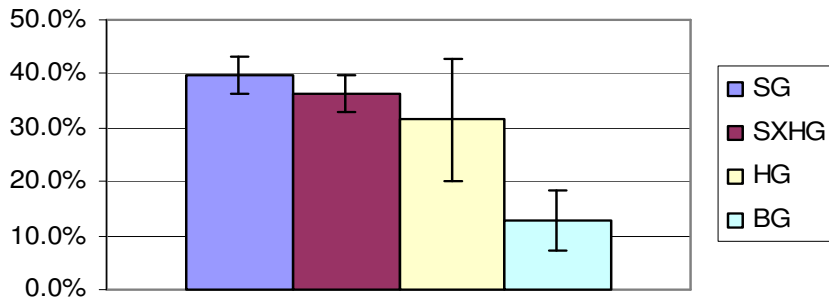
Niðurstöður - lifun - hvaða kvæmi lifa best ? - og verst ?

- 9 Resurrection River (SG)
- 19 Valdez (SG)
- 12 Cooper Lake (SxHG)
- 5 Port Chatham (SG)
- 15 Hope Road (SxHG)
- 18 Knik River (SxHG)
- 14 Hope (SxHG)
- 11 Kenai Lake (SxHG)
- 23 Tatiklek (SG)
- 2 Duck Mountain (SG)
- 21 Deya Skagway (SG)

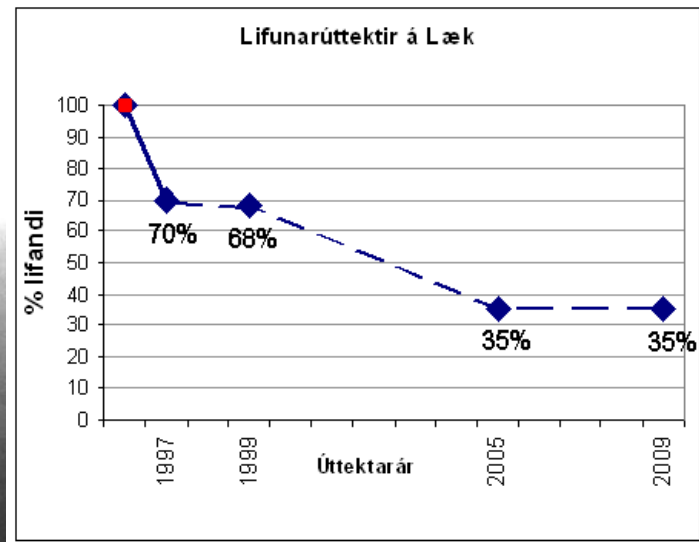
Niðurstöður - lifun

Lifun tegunda, stikur fyrir 95% öryggisbil

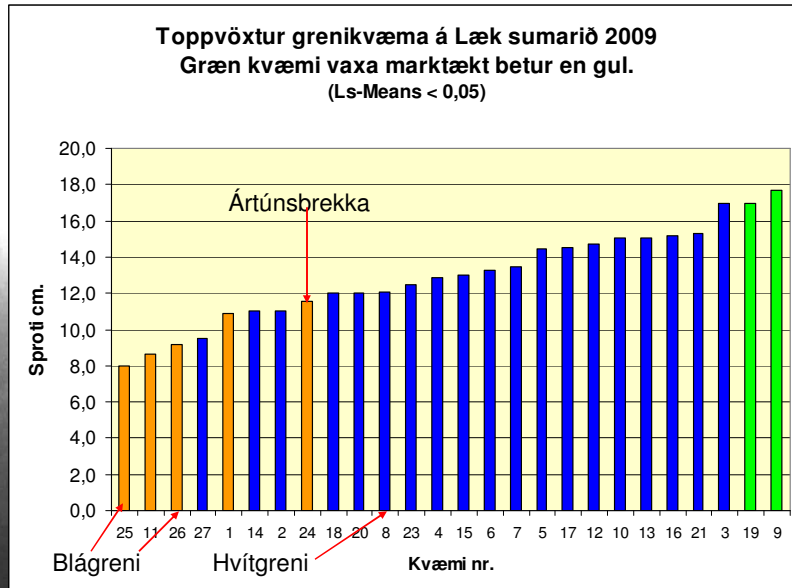
Sæmundur 2011

Hvenær urðu aföllin ?

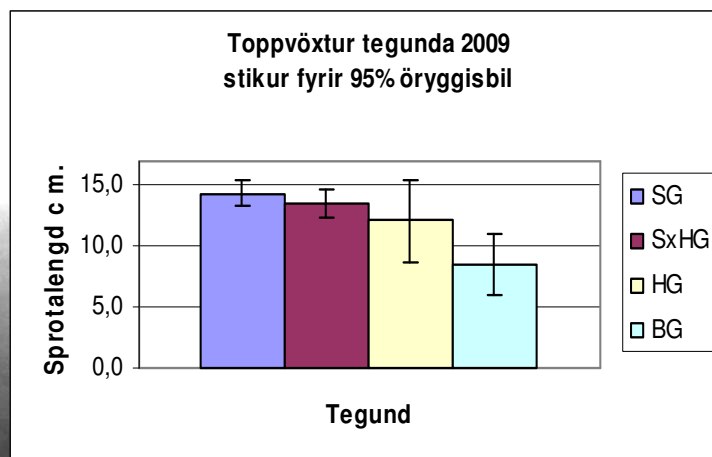

Sæmundur 2011

Niðurstöður - vöxtur

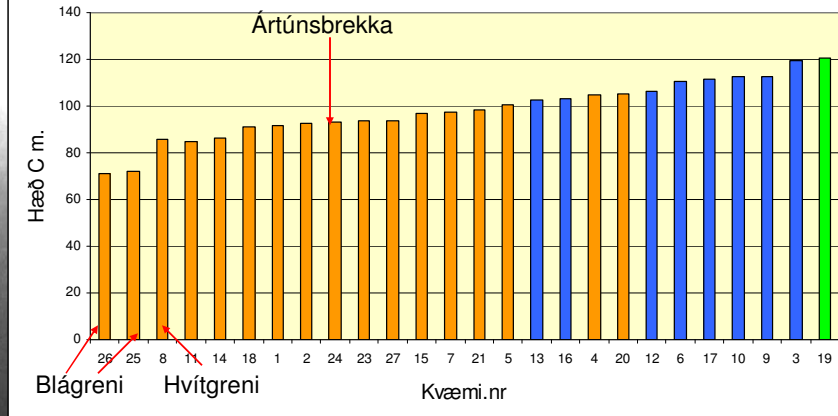

Niðurstöður - vöxtur

Niðurstöður - meðalhæð

Meðalhæð grenikvæma á Læk 2009
Grænt kvæmi er með marktækt meiri meðalhæð en gul kvæmi.
(Ls-Means $P < 0,05$)

Sæmundur 2011

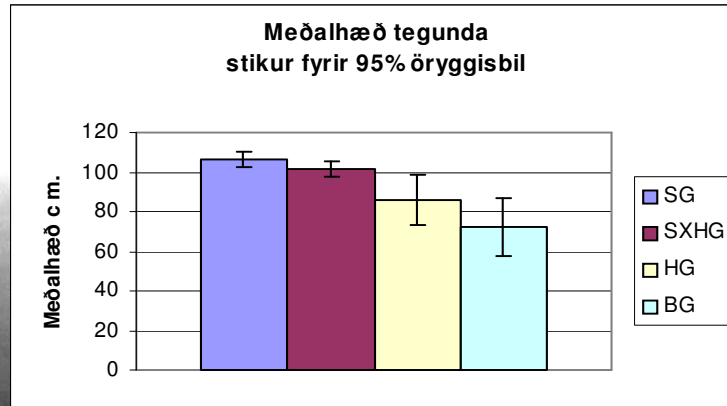
Niðurstöður - meðalhæð - hvaða kvæmi eru hæst ? - og lægst ?

- 19 Valdez (SG)
- 3 Iniskin bay (SxHG)
- 9 Resurrection River (SG)
- 11 Kenai Lake (SxHG)
- 14 Hope (SxHG)
- 18 Knik River (SxHG)
- 1 Chiniak (SG)
- 2 Duck Mountain (SG)
- 24 Ártúnsbrekka (SG)

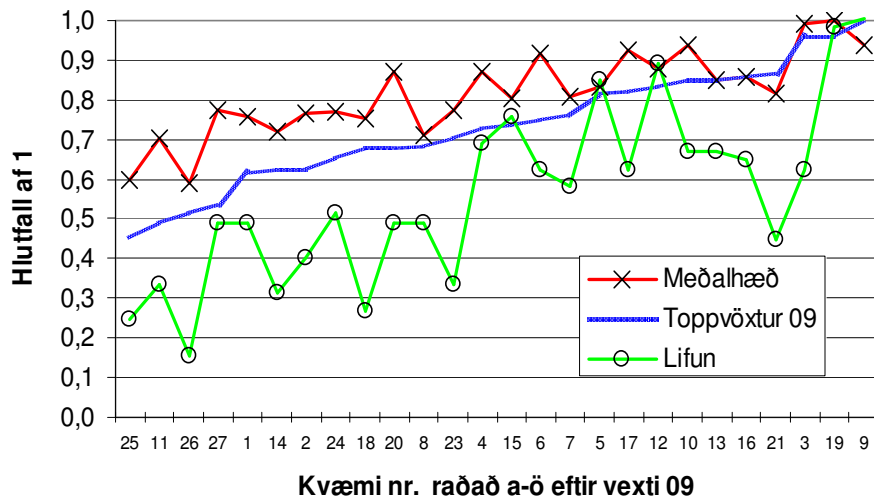
Sæmundur 2011

Niðurstöður - Meðalhæð

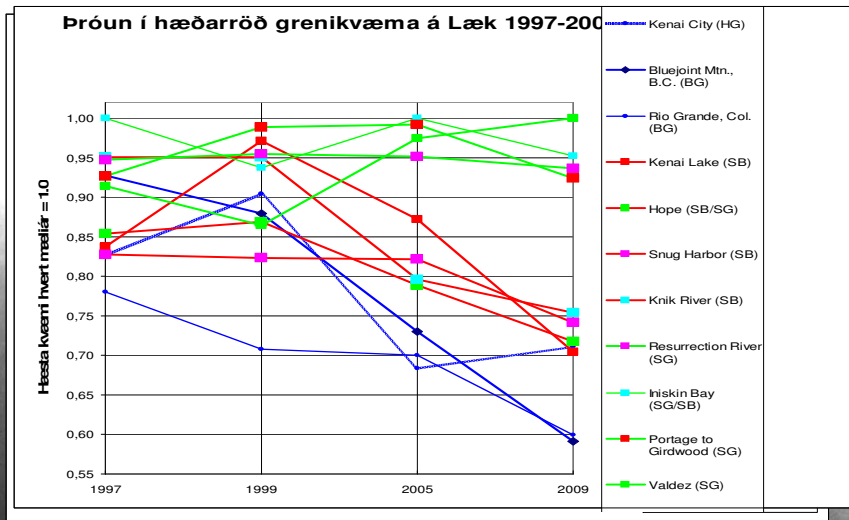
Sæmundur 2011

Hæð-lifun-toppvöxtur

Sæmundur 2011

Er tilraunin orðin nógu gömul ?

Ath. ekki sama árábil milli dálka. Aðeins sýnd kvæmi í efsta og neðsta flokki.
 Athyglisvert er að kvæmi nr. 9 (SG frá Resurrection River) virðist ákaflega stöðugt.

Niðurstöður: bestu kvæmin

- **nr. 9** (SG) frá Resurrection River.
Besta lifunarhlutfallið, þriðju hæstu meðalhæð, og mestur toppvöxtur 2009.
- **nr. 19** (SG) frá Waldes.
Annað besta lifunarhlutfall, hæstu meðalhæð og næst mestur toppvöxtur 2009.
- **nr. 3** (SxHG) frá Iniskin Bay.
Slakt lifunarhlutfall (en ekki marktækt frábrugðið nr 9 og 19) næst mestu meðalhæð en í „topp 5“ allan tímann og þriðji mestur topp-vöxtur 2009.

Niðurstöður: bestu kvæmin

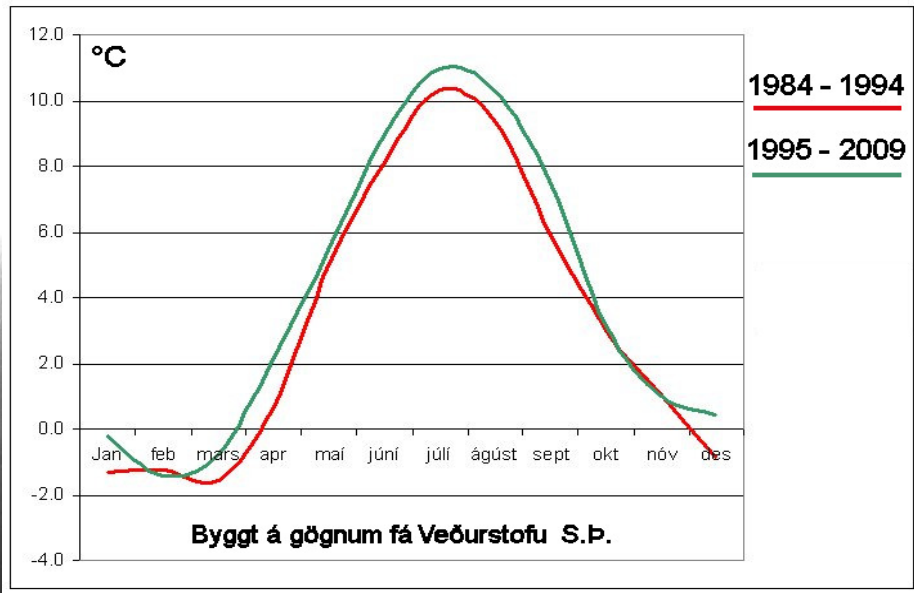
Niðurstöður í samanbuði við önnur landsvæði

- SG á Læk er að vaxa betur en í Þrándarholti 2005, (A.S.) - lifun er svipuð. (Ekki hefur verið unnið úr mælingum á hinum 8 tilraunastöðum)
- Hreinum sitkagrenikvæmum vegnar hlutfallslega betur á Læk en norðalands og austan auk uppsveita sunnan og vestan. Niðurstaðan á Læk samræmist betur Suðurlandi og R.vík. (*Sig Bl. / A.S.*). - bendir til að hafræn áhrif séu mjög mikil á tilraunastaðnum.
- Haust- og vorkal stjórnar ekki hæð á Læk heldur sumarvöxtur.
- Vöxtur og hæð bestu kvæma á Læk er betri en hjá jafnaldra “nærkvæmum” í kvæmatilraunum í Skorradal og Þjórsárdal á 8. og 9. áratugnum (*Fredman 1991*)

Meðalhæð bestu kvæma er 20. cm hærri en í Skorradal og 8 cm hærri en í Þjórsárdal.

- Bendir til að almennt séu vaxtarskilyrði á Vestfjörðum ekki lakari nú en þau voru á suðvestanverðu landinu á áttunda og níunda áratug síðustu aldar.

Niðurstöður í samanbuði við önnur landsvæði

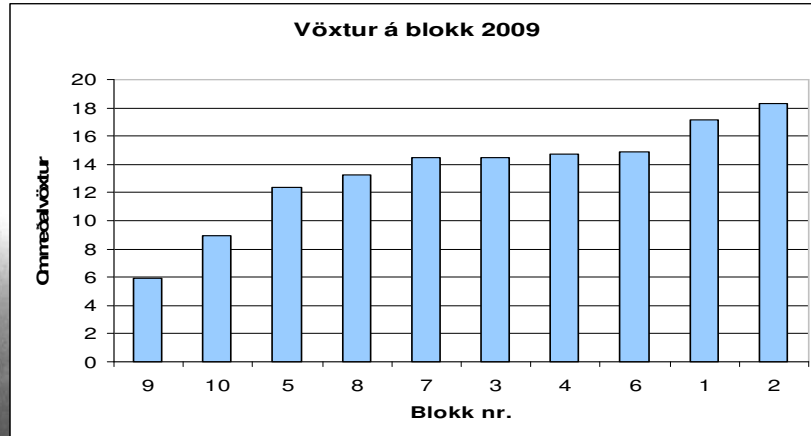
Sæmundur 2011

Jarðvegsaðstæður.

Sæmundur 2011

Jarðvegsaðstæður.

Meðalvöxtur á blokk, meðaltal allra plantna í hverri blokk.

Hefðbundin jarðvegssýni (efstu 5 cm)

pH mælt í vatni, Ca - Mg - K - Na - P greind í amoníum-laktat skoli

Næringarefnaástand jarðvegs, sýrustig

Sýnisnúmer	Blokk nr.	pH
HN-0007	1	4,15
HN-0008	2	4,21
HN-0009	3	4,31
HN-0010	4	4,21
HN-0011	5	4,30
HN-0012	6	3,95*
HN-0013	7	4,11
HN-0014	8	4,31
HN-0015	9	4,36
HN-0016	10	4,09

- Grenitegundir eru talda þola þökkalega sýrustig niður undir pH 4

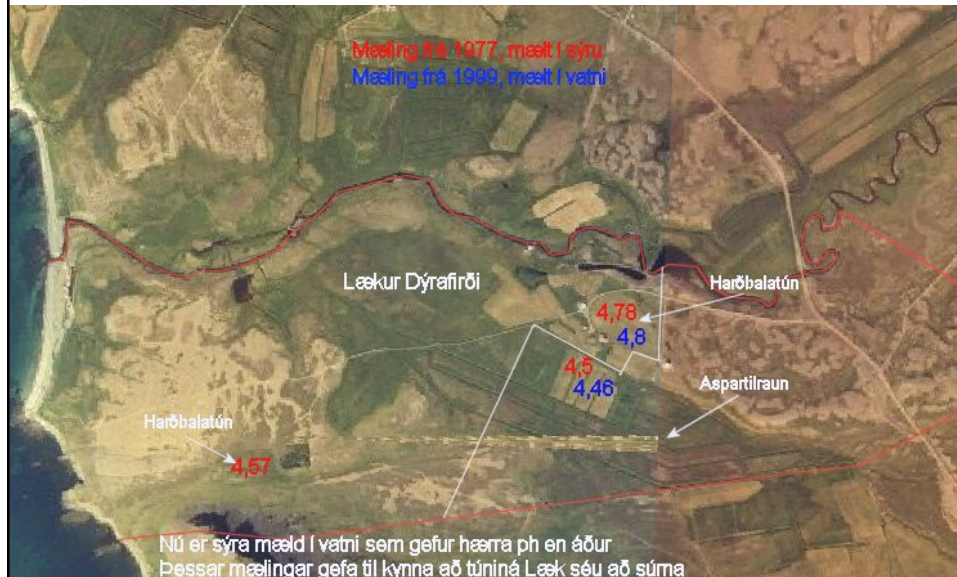
(heimild: xxxx)

- En það getur torvelað mjög upptöku fosfórs og annara næringarefn.

Jarðvegur á Íslandi er basískur áfoksjarðvegur.....

~~Jarðvegur á Íslandi er basískur áfoksjarðvegur.....~~

Næringarástand jarðvegs

Helstu næringarefni P í mg/100g. Önnur efni mj/100g (AL-aðferð)

Blokk nr.	P	K	Na	Ca	Mg
1,2,3,4,5,6,7,8,10	4,41	0,9284	1,7373	6,6605	4,2653
9 - ein og sér	0,90	0,6399	1,2776	4,5600	2,5091

- **Fosfór (P)** Lágur til mjög lágur í blokk nr. 9.
- **Kalí (K)** Hár til meðallag. Skýrist af ákomu sjávarsalta.
- **Natríum (Na)** Fremur hár. Skýrist af ákomu sjávarsalta.
- **Kalsíum (Ca)** Lágur til meðal.
- **Magnesium (Mg)** Lágur til meðal.

Byggt á næringarefnatúlkun í hefðbundinni jarðrækt á Íslandi (*Þorsteinn & Jóhannes, 2000*)

Næringarástand í laufblöðum (barri)

Nitur (N) % í þurrefni

Efni	Bl.	Kvæmi	% í þ.e.
Barr	2	2	1,464
Barr	2	5	1,439
Barr	2	11	1,368
Barr	2	19	1,600
Barr	3	2	1,392
Barr	3	5	1,500
Barr	3	19	1,176
Barr	6	2	1,342
Barr	6	5	1,297
Barr	6	19	1,452
Meðaltal			1,403

Efni	Bl.	Kvæmi	% í þ.e.
Barr	9	5	1,407
Barr	9	11	1,356
Barr	9	19	1,292
Meðaltal:			1,352

- < 0,9 % = Mjög mikið N-stress. Niturskortu mjög takmarkandi þáttur.
- 0,9 – 1,3 % = Millistress. Vöxtur talsvert takmarkaður af niturframboði.
- 1,3 – 1,8 % = Lítið stress (1,3% = 20-30% vaxtarminkun, 1,5% = mjög lítið stress).
- 1,8 – 2,4 % = Hámarks vöxtur.

(Ingestad 1962)

Næringarástand í laufblöðum (barri)
Steinefni, % í þurrefni. N-hlutfall (N-ratio)

Bl.		Kvæmi	N	Ca	P	Mg	K	Na	S
			% í p.e.	% í p.e.	% í p.e.	% í p.e.	% í p.e.	% í p.e.	% í p.e.
2.3.6	2.5,11,19		1,403	0,35	0,15	0,10	0,51	0,06	0,12
N-hlutfall (N-ratio):				25,14	10,72	7,33	36,55	4,27	8,24
Viðmiðunarmörk,				2,50	10,00	4,00	35,00		5,00

Í blokk nr. 9 var N-ratio fyrir P = **6,22**
P í blokk nr. 9 skar sig hámarktæt frá öðrum blokkum, ekki marktækur munur í öðrum steinefnum. (t-test : P = 0,003)

Viðmiðunarmörk N-ratio:
Bjarni Diðrik 2001.

Sæmundur 2011

Næringarástand í laufblöðum (barri)
Snefilefni, % í þurrefni. N-hlutfall (N-ratio)

Blokk		Kvæmi	N	Fe	Mn	Cu	Zn
			mg/kg.	mg/kg þe	mg/kg þe	mg/kg þe	mg/kg þe
2.3.6	2.5,11,19		14,030	49	921	2,9	25,3
N-hlutfall (N-ratio):				0,3	6,56	0,02	0,18
Viðmiðunarmörk				0,2	0,05	0,03	0,05

Snefilefnainnihald skar sig ekki marktækt úr í blokk nr. 9

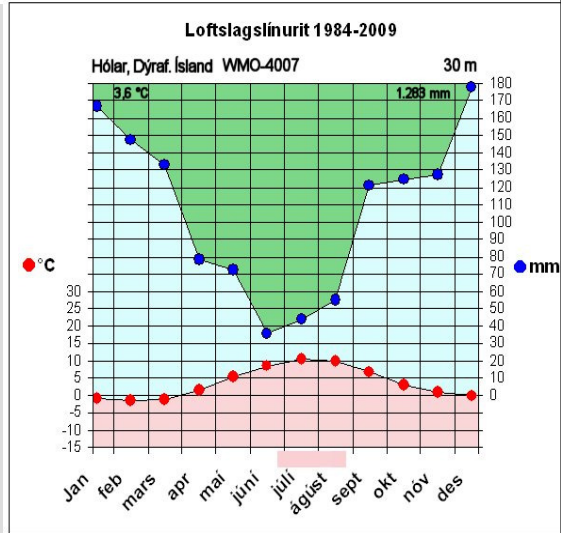
Til stóð að mæla einnig bór (B) í barri en mælingar mistókust allar.

Viðmiðunarmörk N-ratio:
Bjarni Diðrik 2001.

Sæmundur 2011

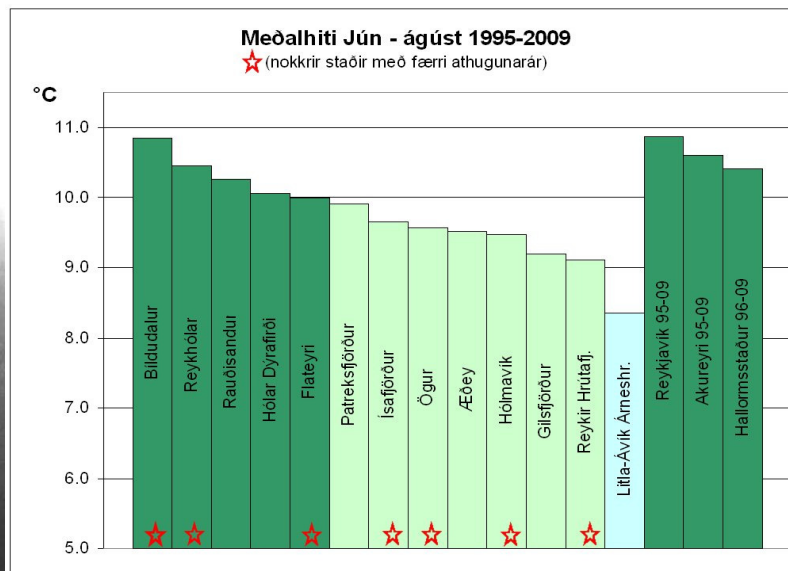
Skógræktarskilyrði á Vestfjörðum

- Gögn frá Veðurstofu fyrir 13 staði á Vestfjörðum, 1984-2009 og 1995-2009
- Margar nýlegar eða nýjar veðurstöðvar

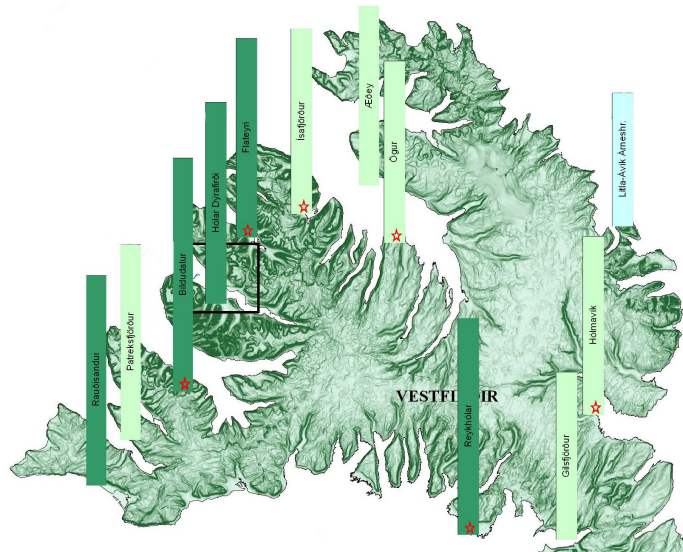

Sæmundur 2011

Skógræktarskilyrði á Vestfjörðum

Skógræktarskilyrði á Vestfjörðum

Skógræktarskilyrði á Vestfjörðum Tilraun til að teikna nýtt skilyrða-kort fyrir Vestfirði.

- Nýjar aðferði: Brúa milli veðurstöva, reikna líklegustu gyldi milli punkta. (interpolation)
(Halldór ofl. 2007)
- Taka vindálag með í reikninginn: búa til vindálagslíkan þar sem meðalvindur ársins er magnaður upp með óveðurs stuðli. (Ólafur & Haraldur 2005, Björn T. 2010)
- Hver myndeyning nær yfir 81 ha (900 x 900m)

Skógræktarskilyrði á Vestfjörðum
Tilraun til að teikna nýtt skógræktarskilyrðakort fyrir
Vestfirði.

- Tilraunastaðurinn á Læk er o punktur, - á myndum koma fram svæði með jafn góð eða betri skógræktarskilyrði.
- Meðalhiti, °C. Trioterm, jún-júl-ágúst
10,0 °C (1961-2006)
- Vindálag, m/sek. Meðalvindur x vindálagsmódel des-feb.
8,3 m/sek (1987-2002)

Sæmundur 2010

Stærð landsvæða á Vestfjörðum
með sumarmita 10°C, eða hærri

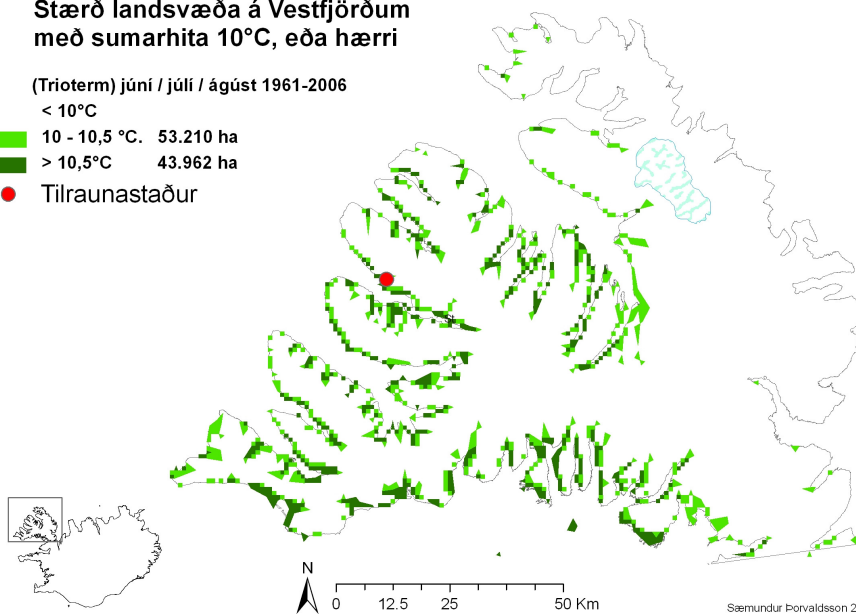
(Trioterm) júní / júlí / ágúst 1961-2006

< 10°C

■ 10 - 10,5 °C. 53.210 ha

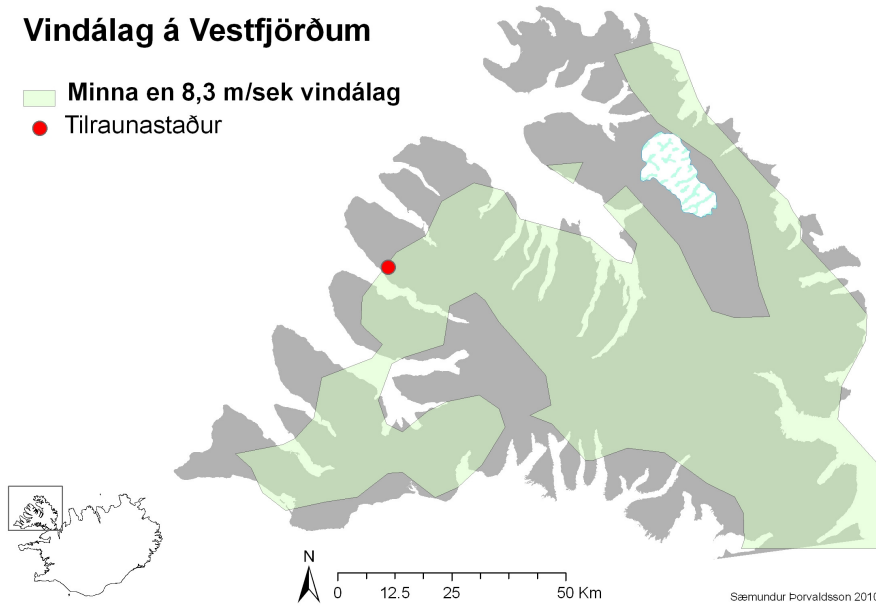
■ > 10,5°C 43.962 ha

● Tilraunastaður

Vindálag á Vestfjörðum

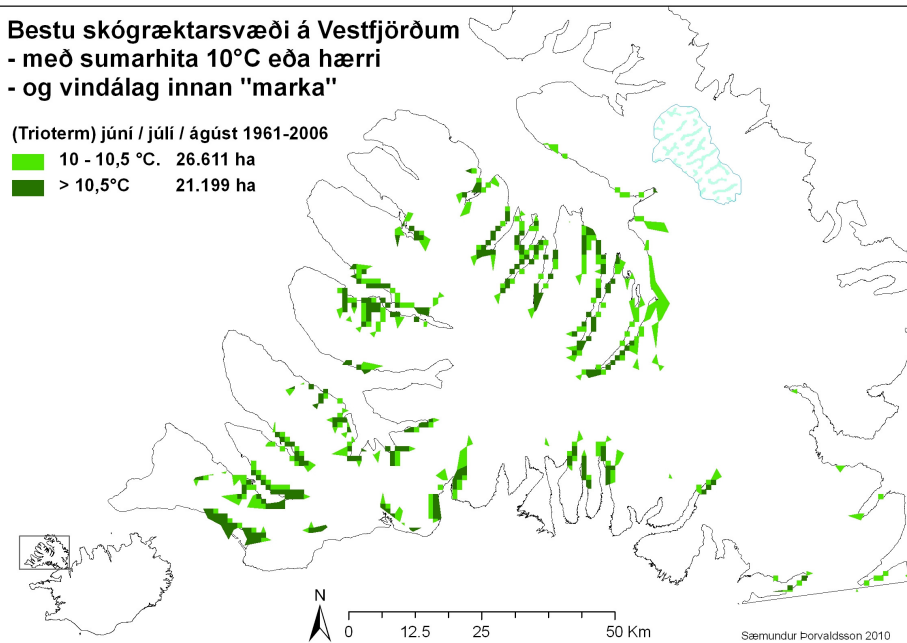
- Minna en 8,3 m/sek vindálag
- Tilraunastaður

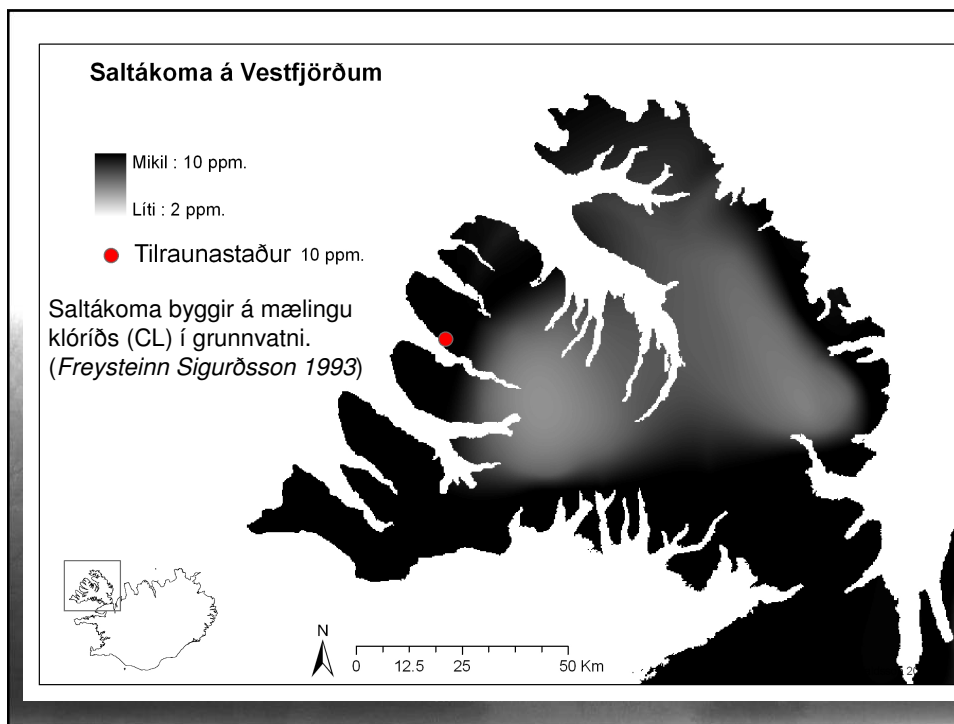

Bestu skógræktarsvæði á Vestfjörðum - með sumariþita 10°C eða hærri - og vindálag innan "marka"

(Trioterm) júní / júlí / ágúst 1961-2006

- 10 - 10,5 °C. 26.611 ha
- > 10,5°C 21.199 ha

Eitt smáatriði í lokin.....

- Jarðvegur (gerð & dýpt)
 - Gróður (þekja & hverfi)
 - Hiti & vindur (landhalli, skjól, landslag, hafræna.....)
 - Allir þessir þættir koma fyrir á Vestfjörðum sem
- MJÖG SMÁGERT MÓSAÍK**

Takk fyrir

Sæmundur 2011